

Gary Chapman

PENKIOS
MEILĒS
KALBOS

Kaip suprasti ir išmokti meilės kalbą

Alma littera

P i r m a s s k y r i u s

Kas atsitinka meilei po vedybų?

Devynių kilometrų aukštyje, kažkur tarp Bufalo ir Dalaso, jis įkišo žurnalą į lėktuvo sėdynės kišenę, atsisuko į mane ir pasiteiravo:

– Kuo jūs dirbate?

– Konsultuoju sutuoktinių poras ir vedu santuokos turtinimo seminarus, – atsakiau dalykiškai.

– Seniai norėjau paklausti štai ko: kas atsitinka meilei po vedybų?

Atsisveikinęs su viltimi valandėlę nusnausti, paklausiau jo:

– Ką jūs turite galvoje?

– Aš buvau vedęs tris kartus. Kaskart iki vestuvių visas klostydavosi puikiai, bet vėliau kažkoku būdu sugriūdavo. Meilė, kurią aš maniau jaučiąs jai, o ji – man, išgaruodavo. Esu pakankamai protingas žmogus, man sekasi verslas, bet to dalyko nesuprantu.

– Kiek laiko jūs buvote vedęs?

– Pirmoji santuoka truko apie dešimt metų. Su antrąja žmona pragyvenome trejus, o su paskutiniąja – šešerius metus.

– Ar meilė išgaruodavo tuoj po vestuvių, ar pamažu?

– Antroji santuoka nesiklostė nuo pat pradžių. Nežinau, kas atsitiko. Aš išties maniau, kad mes mylime vienas kitą, bet jau medaus mėnuo buvo visiškai nevykęs, mes taip ir nepradėjome sutarti geriau. Draugavome tik šešis mėnesius. Tai buvo staigus, labai jaudinantis įsimylėjimas. Bet iškart po vestuvių prasidėjo tarpusavio nesutarimai. Pirmoje santuokoje gyvenome trejetą ar ketvertą metų, kol susilaukėme vaikelio. Aš pajutau, kad visą dėmesį žmona ėmė skirti jam, o aš jai neberūpėjau, tarsi vienintelis jos gyvenimo tikslas buvo turėti vaiką. Kai jis gimė, manęs jai daugiau nereikėjo.

– Ar sakėte tai žmonai? – paklausiau.

– Žinoma, sakiau. Ji man atkirto, kad esu kvailys ir nesu-prantu, kokį stresą ji patiria, dvidešimt keturias valandas per parą būdama aukle. Pasak jos, aš turėjau būti supratingesnis ir daugiau padėti. Aš labai stengiausi, bet atrodė, kad dėl to niekas nesikeičia. Mes tolome vienas nuo kito. Dar po kurio laiko meilės nebeliko, tik šaltis. Abu pripažinome, kad santuoka iširo. Paskutinioji mano santuoka? Tikrai maniau, kad ji bus kitokia. Prieš tai trejus metus gyvenau išsituokęs. Draugavome porą metų. Maniau, kad žinome, ką darome. Turbūt pirmą kartą gyvenime pagalvojau, kad žinau, ką reiškia mylėti. Tikrai jaučiau, kad ji myli mane. Nemanau, kad po vestuvių pasikeičiau. Aš toliau rodžiau jai meilę, kaip ir iki vestuvių; sakydavau, kad labai ją myliu, kad didžiuojuosi būdamas jos vyru. Bet po vestuvių praėjus keletui mėnesių ji ėmė skųstis. Iš pradžių – dėl menkniekių, tarkim, kad neišnešu šiukšlių arba nepasikabinau drabužių. Vėliau ji pradėjo kritikuoti mano būdą, sakydavo nebegalinti pasitikėti manimi, kaltino neištikimybe, nebematė manyje nieko gero. Iki vestuvių ji mane vertino visiškai kitaip; ji buvo vienas

pozityviausiai mėstančių mano sutiktų žmonių. Mane traukė būtent šis jos bruožas. Ji niekuo nesiskųdavo. Visa, ką aš padarydavau, buvo nuostabu. Bet vos tik susituokėme, pasirodė, kad aš nieko nesugebu atlikti gerai. Sakau atvirai – aš nežinau, kas atsitiko. Galiausiai nustojau ją mylėjęs ir ėmiau piktintis. Buvo akivaizdu, kad ir ji manęs nebemyli. Nutarėme, jog nieko gero iš to nebus, jei toliau gyvensime kartu, todėl neoficialiai išsiskyrėme. Tai įvyko prieš metus. Taigi ir klausiu: kas atsitinka meilei po vedybų? Ar tai, ką patyriau, yra įprastas reiškinys? Ar todėl tiek daug mūsų šalyje skyrybų? Sunku patikėti, kad man tai atsitiko tris kartus. O kaip su tom porom, kurios neišsituokia, – ar jie išmoksta gyventi kaip su tuščia vieta, ar yra santuokų, kur meilė išsaugoma? Jeigu taip būna – kaip tai padaryti?

Šiuos klausimus, kuriuos man uždavė bendrakeleivis, sėdėjęs 5A vietoje, kelia tūkstančiai vedusių ir išsiskyrusių žmonių. Vieni klausia draugų, kiti – specialistų arba dvasininkų, dar kiti – savęs. Kartais jiems atsakoma profesiniu psichologų žargonu, kurio žmonės beveik nesupranta, kartais – su humoru ir liaudies išmintimi. Daugumoje juokingų posakių ir priežodžių yra tiesos, bet jie – tarsi aspirinas vėžiu sergančiajam.

Mūsų žmogiškojoje psichologijoje giliai įsišaknijęs supratimas, kad santuoka neatskiriama nuo romantiškos meilės. Beveik visi populiarūs žurnalai kiekviename numeryje spausdina mažiausiai po straipsnį apie tai, kaip santuokoje išlaikyti meilę gyvą. Gausu knygų šia tema. Ta pati problema sprendžiama televizijos ir radijo pokalbių laidose. Imta rimtai rūpintis meilės išsaugojimu santuokoje.

Tik kodėl, turėdami visas tas knygas, žurnalus ir praktinę pagalbą, tiek nedaug porų įminė paslaptį apie meilės išsau-

gojimą po vestuvių? Kodėl taip yra, kad pora apsilanko seminare apie bendravimą, išgirsta puikių idėjų, kaip palaikyti santykius, grįžta namo ir pamato, kad visiškai nesugeba pasinaudoti pateiktais bendravimo pavyzdžiais? Kaip čia yra, kad mes perskaitome žurnale straipsnį „101 būdas, kaip parodyti meilę savo sutuoktiniui“, išsirenkame du ar tris, kurie mums pasirodė ypač geri, juos išbandome, o sutuoktinis net nepastebi mūsų pastangų? Likusių 98 būdų netaikome ir toliau gyvename kaip įpratę.

Turime norėti išmokti pagrindinę sutuoktinio meilės kalbą, jei norime veiksmingai perteikti savo meilę.

Šios knygos tikslas yra atsakyti į tuos klausimus. Ne dėl to, kad tam nepadėtų kitos knygos ir straipsniai. Mūsų bėda ta, kad užmirštame vieną svarbią tiesą – žmonės kalba skirtingomis meilės kalbomis.

Lingvistikos mokslas nustatė pagrindines kalbų grupes: japonų, kinų, ispanų, anglų, portugalų, graikų, vokiečių, prancūzų ir t. t. Dauguma mūsų iš tėvų, brolių bei seserų išmokstame kalbą, kuri tampa mūsų pagrindine, arba gimtąja. Vėliau galbūt išmokstame kitų kalbų, bet paprastai tai pareikalauja didesnių pastangų. Tos kalbos mums yra antrinės. Geriausiai kalbame gimtąja kalba, kuri yra mums suprantamiausia ir patogiausia. Kuo daugiau šnekame kita kalba, tuo lengviau darosi bendrauti ir ja. Jeigu vartojame tik savo kalbą ir sutinkame žmogų, kalbantį irgi tik savo kal-

ba, kuri nėra mums gimtoji, mūsų bendravimas tampa ribotas. Telioka pasitelkti į pagalbą pirštus, kažką švebeldžiuoti, piešiniiais arba gestais pavaizduoti savo mintis. Mes galime bendrauti, bet tai daryti nepatogu. Kalbų įvairovė yra žmonių kultūros dalis ir paveldas. Tad turime išmokti kalbą tų žmonių, su kuriais trokštame bendrauti nepaisydami kultūros apribojimų.

Tas pat ir meilėje. Jūsų ir sutuoktinio meilės kalba gali skirtis kaip kinų kalba nuo anglų. Jeigu sutuoktinis supranta tik kinų kalbą, kad ir kaip stengsitės postringauti apie meilę angliškai, niekada nesuprasite vienas kito. Sakydamas savo žmonai, kad ji graži ir jis didžiuojasi būdamas jos vyru, mano bendrakeleivis kalbėjo jai palaikymo žodžių kalba. Jis sakė nuoširdžius meilės žodžius, bet žmona jų nesuprato. Galbūt ji laukė, kad meilę jis išreikštų veiksmais. Neužtenka būti nuoširdžiam. Turime norėti išmokti sutuoktinio meilės kalbą, jei norime suprantamai perteikti meilę.

Dvidešimt metų konsultuodamas žmones santuokos klausimais, padariau išvadą, kad penkios pagrindinės emocinės meilės kalbos – penki būdai, kaip žmonės išsako ir supranta meilę. Lingvistikoje kalba gali turėti daug dialektų ir tarmių. Lygiai taip ir su penkiomis pagrindinėmis meilės kalbomis – yra daugybė jų dialektų. Tai patvirtina žurnalų antraštės: „20 būdų, kaip išlaikyti vyrą namuose“ arba „365 sutuoktinių meilės išraiškos formos“. Nėra 10, 20 ar 365 pagrindinių meilės kalbų. Mano galva, jos yra tik penkios. Tačiau gali būti daugybė dialektų. Būdų, kaip išreikšti meilę tam tikra jos kalba, skaičių apriboja žmogaus vaizduotė. Svarbiau yra štai kas – kalbėti sutuoktinio meilės kalba.

Seniai žinoma, kad kiekvieno žmogaus unikalus emocinis pasaulis susiformuoja ankstyvoje vaikystėje. Kai kurie išsi-

ugdo žemą savigarbos jausmą, o kiti turi sveiką savigarbą. Kai kurie vaikai patiria emocinio nesaugumo jausmą, o kiti auga jausdamiesi saugūs. Vieni užauga jausdamiesi mylimi, laukti ir vertinami, kiti – nemylimi, nelaukti ir nevertinami.

Vaikams, kurie jaučiasi mylimi tėvų ir bendraamžių, susiformuos tokia pagrindinė emocinė meilės kalba, kurios pamatas – psichologinė asmenybės sankloda ir tai, kaip jiems svarbūs žmonės išreiškėdavo meilę. Jie supras ir kalbės atitinkama meilės kalba. Vėliau išmoks kitą meilės kalbą, bet kalbėti jiems visada bus patogiausia pagrindine. Vaikai, kurie nesijaučia mylimi tėvų ir bendraamžių, taip pat išmoks pagrindinę meilės kalbą. Tačiau ji bus šiek tiek nebrandi, panašiai kaip kai kurie vaikai sunkiau išmoksta gramatiką ir turi skurdų žodyną. Ne per geriausi gebėjimai mokyti nereiškia, kad šie vaikai nesugeba bendrauti. Tik jie turės čia padirbėti daug uoliau nei tie, kurių asmenybės buvo formuojamos pagal pozityvesnį modelį. Be to, vaikai, kurie būdami maži patyrė nepakankamai emocinės meilės, vėliau gali jaustis mylimi ir mylėti kitus, tik jie turės prie to paplušėti daugiau nei tie, kurie augo sveikoje meilės aplinkoje.

Retai vyras ir žmona kalba ta pačia pagrindine emocine meilės kalba. Mums lengviausia bendrauti savo meilės kalba, todėl sutrinkame, kai sutuoktinis jos nesupranta. Mes jam rodome savo meilę, bet tai jo nepasiekia, nes kalbame su juo kalba, kuri jam yra kaip užsienio, svetima. Čia ir slypi pagrindinė problema, taigi šios knygos tikslas – pasiūlyti sprendimą. Štai kodėl išdrįsau rašyti dar vieną knygą apie meilę. Kai sužinosime esant penkias meilės kalbas ir suprasime, kokia yra mūsų ir sutuoktinio pagrindinė meilės kalba, turėsime reikalingą informaciją, kaip taikyti knygų ir straipsnių siūlomas idėjas.

Aš tikiu, kad kai nustatysite ir išmoksite savo žmonos ar vyro meilės kalbą, tada ir rasite raktą į patvarią, meilės kupiną santuoką. Meilė neturi išgaruoti po vestuvių, bet kad taip neatsitiktų, daugelis turėsime įdėti pastangų ir išmokti dar vieną meilės kalbą. Negalime nusiraminti mokėdami vien gimtąją kalbą, jei situoktinis jos nesupranta. Norėdami, kad jis pajustų meilę, kurią stengiamės jam perteikti, turėsime išreikšti ją būtent jo pagrindine meilės kalba.

A n t r a s s k y r i u s

Kaip išlaikyti meilės rezervuarą pilną?

Žodis „meilė“ anglų kalboje yra pats svarbiausias ir... sukelia daugiausia sumaištis. Ir netikintys, ir religingi mąstytojai sutinka, jog meilė yra mūsų gyvenimo pagrindas. Sakoma, kad meilė yra stebuklinga ir dėl jos sukasi šis pasaulis. Tūkstančiai knygų, dainų, žurnalų ir filmų mirga šiuo žodžiu. Daugybėje filosofijų ir teologijų meilei skiriama iškili vieta. Krikščioniškojo tikėjimo įkūrėjas taip pat norėjo, kad meilė būtų išskirtinis Jo pasekėjų bruožas*.

Psichologai padarė išvadą, kad pagrindinis žmogaus emocinis poreikis yra jaustis mylimam. Dėl meilės mes įkopiame į viršukalnes, perplaukiame jūras, pereiname dykumas ir išsveriame didžiausius sunkumus. Be meilės kalnai tampa neįveikiami, jūros – neperplaukiamos, dykumos – neperainamos, o sunkumai – gyvenimo tragedijos. Krikščionių apaštalas Paulius pagonims išaukštino meilę nurodydamas, kad visi žmogaus pasiekimai, neįkvėpti meilės, galiausiai tėra tuštybė. Jis padarė išvadą, kad paskutiniame žmogiško-

---

* Jono 13, 35.

sios dramos veiksmė išliks tik trys personažai – „tikėjimas, viltis ir meilė...“, bet didžiausia iš jų yra meilė“ *.

Jei sutinkame, kad žodis „meilė“ įsitvirtinęs žmonių bendruomenėje istoriškai ir dabartyje, turime taip pat pritarti, kad tai daugiausia painiavos keliantis žodis. Mes jį naudojame tūkstančiui tikslų. Sakome: „Aš myliu šunis“, o sulig kitu atsikvėpimu ištariame: „Aš myliu savo mamą.“ Mes kalbame apie mylimą – mėgstamą veiklą: plaukimą, slidinėjimą, medžioklę. Mylime, tiksliau, mėgstame daiktus: maistą, automobilius, namus. Mylime ir gyvūnus: šunis, kates, net sraigės. Mes mylime gamtą: medžius, žolę, gėles ir orą. Mylime žmones: mamą, tėvą, sūnų, dukrą, žmoną, vyrą, draugus. Mes netgi įsimylime pačią meilę.

Jeigu tai dar neatrodo ganėtinai painu, pasakysiu, kad žodį „meilė“ naudojame elgesiui paaiškinti: „Aš padariau tai, nes myliu ją.“ Meile pateisinami įvairiausi veiksmai. Žmogus pradeda svetimausti ir vadina tai meile. Pamokslininkas vadina tai nuodėme. Alkoholiko žmona renka stiklo šukes po vyro paskutinio „pasirodymo“ ir vadina tai meile, bet, pasak psichologų, tai yra abipusė priklausomybė. Tėvai tenkina visus vaiko norus, vadindami tai meile. Šeimos specialistui tai neatsakinga tėvystė. Tad koks elgesys yra sąlygojamas meilės?

Šios knygos tikslas yra ne panaikinti žodį „meilė“ supančią painiavą, bet atkreipti deramą dėmesį į tą meilės rūšį, kuri būtina mūsų emocinei sveikatai. Vaikų psichologai patvirtins, kad kiekvienas vaikas turi svarbiausių emocinių poreikių, kuriuos reikia patenkinti, norint, kad jis būtų emociškai stabilus. Nėra svarbesnio už meilės ir švelnumo poreikį – jausti, kad kažkam priklausai ir esi mylimas. Gaudamas

---

* Korintiečiams 13, 13.

pakankamai švelnumo, vaikas užaugs atsakingu žmogumi. Nepatyręs tokios meilės, jis nesubręš iki galo emocionaliai ir socialiai.

Man patiko šis seminare išgirstas palyginimas: „Kiekvienas vaikas turi *emocijų rezervuarą*, nuolat turėtų būti pripildytas meilės. Kai vaikas jaučiasi ištis mylimas, jis vystosi normaliai, bet kai jo meilės rezervuaras ištuštėja, jis ima blogai elgtis. Vaiko blogo elgesio priežastis dažniausiai ir būna tuščias emocijų rezervuaras.“ Klausydamasis dr. Rosso Kempbelo, gydytojo psichiatro, vaikų ir paauglių ligų specialisto, galvojau apie šimtus tėvų, kurie lankosi mano kabinete ir pasakoja apie savo vaikų piktadarystes. Neįsivaizduoju, kaip atrodo tuščias vaiko meilės rezervuaras, bet tikrai mačiau jo sukeltas pasekmes. Netinkamas vaikų elgesys – tai meilės, kurios jie negauna, ieškojimas. Tik ieško jos mažieji ne tose vietose ir netinkamais būdais.

Prisimenu Elę, kuri, būdama trylikos metų, gydėsi nuo lytiškai užkrečiamos ligos. Tėvai jautėsi pažeminti, pyko ant dukters, nusivylė mokykla, kurią kaltino dėl to, kad suteikė vaikui žinių apie seksą. „Kodėl ji tai padarė?“ – klausė tėvai.

Žmonijos egzistavimo pamatas yra troškimas būti mylimam ir artimam su kitu žmogumi. Santuoka sukurta patenkinti šį intymumo ir meilės poreikį.

Pokalbio metu Elė man papasakojo apie tėvų skyrybas, kai jai buvo šešeri.

– Aš maniau, kad tėtis mus paliko, nes nemylėjo manęs, – pasakė ji. – Mamai ištekėjus antrą kartą, kai man buvo dešimt metų, aš jaučiau, kad dabar ji turi žmogų, kuris ją myli, o aš vis dar neturiu, kas mane mylėtų. Labai norėjau būti mylima. Tą vaikina sutikau mokykloje. Jis buvo vyresnis už mane, bet aš jam patikau. Negalėjau tuo patikėti. Jis buvo man geras, o po kurio laiko įsitikinau, kad mane myli. Aš netroškau sekso, bet norėjau būti mylima.

Daug metų Elės meilės rezervuaras stovėjo tuščias. Mama ir patėvis patenkindavo fizines mergaitės reikmes, bet nesuvokė, kokia didelė emocinė kova joje virė. Be abejo, jie mylėjo Elę ir manė, kad ji tai jaučia. Buvo per vėlu, kai jie sužinojo, kad nekalbėjo su Ele pagrindine jos meilės kalba.

Vis dėlto emocinis meilės poreikis nėra tik vaikams būdingas fenomenas. Šis poreikis atlydi mus ir į suaugusiųjų pasaulį, ir į santuoką. Įsimylėjimo potyris patenkina šį poreikį, bet laikinai, ir, kaip sužinosime vėliau, jo poveikis yra ribotas. Kai nusileidžiame iš įsimylėjimo aukštybių, vėl iškyla emocinis meilės poreikis, nes mūsų prigimčiai jis yra pagrindinis. Jis – mūsų emocinių troškimų centras. Mums reikia meilės prieš įsimylint ir reikės jos, kol gyvensime.

Pagrindinis troškimas gyvenant santuokoje yra būti mylimam sutuoktinio. Neseniai vienas vyras man pasakė: „Kokia nauda turėti namą, automobilį, vilą pajūryje ir visa kita, jeigu žmona tavęs nemyli?“ Ar suprantate, ką jis norėjo tuo pasakyti? „Labiau už viską noriu, kad mane mylėtų žmona.“ Materialūs dalykai nepakeis žmogiškos meilės. „Jis visą dieną ignoruoja mane, o po to nori, kad šokčiau su juo į lovą. Nepakenčiu šito.“ Ši žmona ne sekso negali pakęsti – ji desperatiškai prašo emocinės meilės.

Kažkas mūsų prigimtyje šaukiasi kito žmogaus, norime būti jo mylimi. Vienatvė žudo sielą. Štai kodėl žmogaus uždarymas kalėjimo vienutėje laikomas žiauriausia bausme. Žmonijos gyvavimo variklis yra troškimas būti artimam kam nors ir mylimam. Santuoka tam ir sukurta, kad patenkintų intymumo ir meilės poreikį. Štai kodėl senieji bibliniai raštai kalba apie vyro ir žmonos tapsmą „vienu kūnu“. Tai nereiškia, kad individai praranda savitumą; tai reiškia, kad atėję į vienas kito gyvenimą jie skverbiasi ten labai intymiai ir giliai. Naujojo Testamento autoriai ragino vyrą ir žmoną mylėti vienas kitą. Pradedant Platonu ir baigiant Peku, filosofai, rašytojai pabrėždavo meilės svarbą santuokoje.

Nors meilė yra svarbi, tačiau sunkiai sugaunama. Man teko klausytis daug sutuoktinių porų dalijantis slepiamu skausmu. Kai kurie kreipėsi į mane dėl to, kad vidinis skausmas tapo nepakeliamas. Kiti ateidavo todėl, kad jų pačių elgesio supratimas arba netinkamas sutuoktinio elgesys ardė santuoką. Buvo porų, atėjusių vien pasakyti, jog nebenori gyventi santuokoje. Jų svajonės „ilgai ir laimingai gyventi“, atsitrenkusios į kietą tikrovės sieną, virto šukėmis. Labai dažnai girdėjau tokius žodžius: „Mūsų meilė baigėsi, santykiai – mirė. Mes buvome artimi, bet dabar tokie nesijaučiame. Mums nepatinka ilgiau būti kartu. Nebepatenkiname vienas kito poreikių.“ Šie pasakojimai liudija, kad suaugusieji, kaip ir vaikai, turi meilės rezervuarą.

Ar gali būti, kad kenčiančių sutuoktinių viduje yra nematomas rezervuaras, o prietaisai rodo, kad jis – tuščias? Ar galėtų būti, kad dėl to tuščio meilės rezervuaro tapo nepakenčiamas partnerio elgesys, atšalo tarpusavio santykiai, nuolat skamba šiurkštūs žodžiai ir atsirado kritiška dvasia? Ar galima būtų santuoką atgaivinti, jeigu rastume

būda, kaip tą rezervuarą pripildyti? Ar turėdamos pilną rezervuarą sutuoktinių poros gebėtų sukurti emocinį klimatą, kuriame įmanoma išsiaiškinti skirtumus ir išspręsti konfliktus? Ar gali būti, kad tas rezervuaras ir yra tai, kas palaiko santuoką?

Šie klausimai paragino mane leistis į ilgą kelionę. Keliaudamas atradau paprastas, bet gilias tiesas, kurias sudėjau į šią knygą. Kelias vedė mane per dvidešimt šeimos konsultavimo metų į šimtų sutuoktinių porų širdis ir mintis visoje Amerikoje. Nuo Sietlo iki Majamio sutikau porų, kurios pakvietė mane į savo santuokos rūmą ir mes atvirai ten kalbėjomės. Į knygos audeklą jausti pasakojimai iš realaus gyvenimo. Pakeisti tik žmonių ir vietovių vardai.

Esu įsitikinęs, kad palaikyti santuokoje emocijų rezervuarą pilną meilės yra lygiai taip pat svarbu kaip automobiliui – atitinkamas kiekis tepalų. Gyvenant santuokoje su tuščiu meilės rezervuaru gali baigtis dar liūdniau nei vairuojant automobilį be tepalo. Tame, ką skaitysite, glūdi jėga, galinti išgelbėti tūkstančius santuokų ir net pagerinti emocinį klimatą laimingoje santuokoje. Kad ir kokioje padėtyje yra jūsų santuoka šiandien, ji gali būti geresnė.

Įspėjimas: suprantant penkias meilės kalbas ir bendraujant pagrindine sutuoktinio meilės kalba galima paveikti jo elgesį. Žmonės ima elgtis kitaip, kai jų emocijų rezervuaras pilnas meilės.

Tačiau prieš pradėdami nagrinėti penkias meilės kalbas turime aptarti vieną svarbų, bet painų reiškinį – euforišką įsimylėjimo potyrį.